

RINGERIKE
KOMMUNE

Kommunedelplan for naturmangfold, jf. sak 29/24

Bente Elsrud Anfinnsen, enhetsleder klima og miljø
Orientering i HMA 8. april 2024

- Litt bakteppe: Naturen er under hardt press; –men å ta vare på den er et kinderegg
- Hvorfor bry seg om naturmangfold?
- Naturen i Ringerike
- Hva vet vi om naturen vår?
- Forankring, mål og framdriftsplan for kommunedelplan for naturmangfold
- Litt om innhold og tiltak vi vurderer i planen

Bakteppe 1: Naturen er under hardt press...

Ringerike er nr. 6 på NRKs liste over kommunene som har bygd ned mest natur fra 2017-2022

➔ 2003 dekar (280 fotballbaner) fordelt på 430 områder.

Nasjonalt dokumenterte NRK 44000 inngrep i norsk natur på bare fem år!

Kommunene (og andre) ser så mange andre viktige formål... og naturen nedprioriteres bare litt og litt og litt til...

Les:

NRKs sak [her](#).

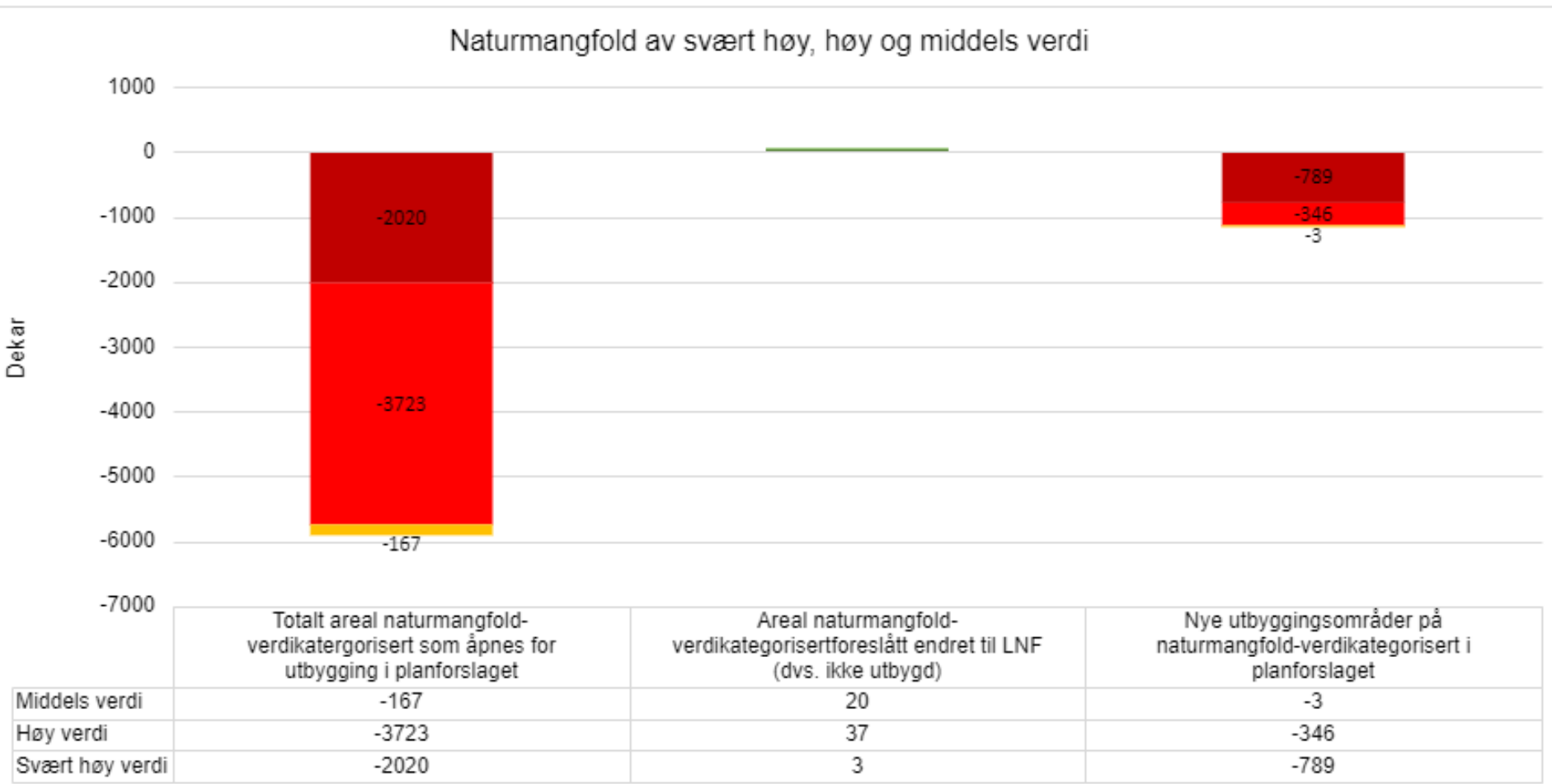
Ringerikes arealregnskap [her](#) (viser endringer i arealbruk mellom årene 2010, 2019 og 2024)

Bakteppe 2: Vi står foran viktige valg ift. hvordan vi ivaretar naturmangfoldet vårt også fremover...

Fra vurderingen av samlede virkninger på naturmangfold av høringsforslaget til revidert kommuneplanens arealdel:

Naturtyper som ev. påvirkes særlig sterkt av nye utbyggingsområder er:

- sandfuruskog (550 - 1652 dekar)
- verdifull vassdragsnatur (245 dekar).

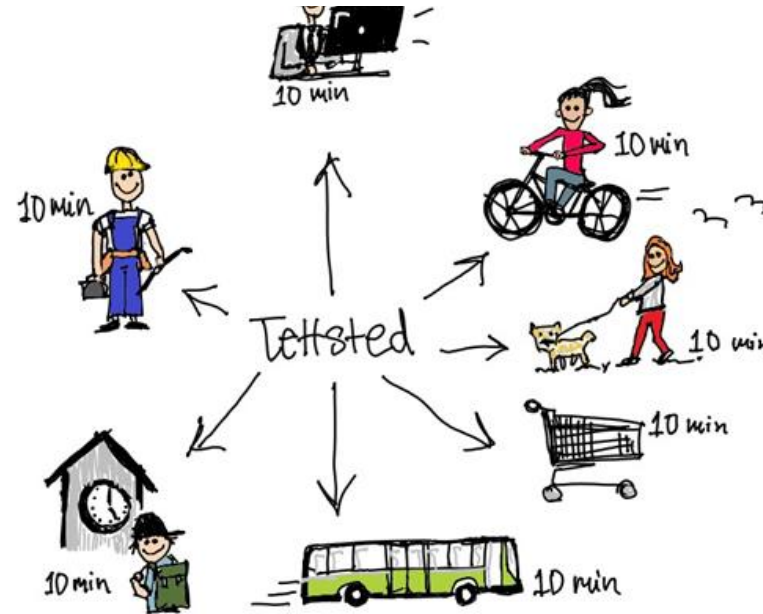
Men også områder med registrerte prioriterte og freda arter, utvalgte naturtyper og kalkskog.

Bakteppe 3: å ta vare på naturen er et kinderegg

Kinderegg: Kompakt arealutvikling gir oss både bedre grunnlag for levende, attraktive by og tettsteder, gode synergier og klynger innen næring og industri OG bedre mulighet til å ta vare på natur, friluftsområder, matjord, naturens karbonlagre, flomdemping og overvannshåndtering +++

Kilde: NINA

Illustrasjon av Ringerike kommune, Åshild Lie

Levende og attraktive by- og tettsteder

CO2

Eks. Ringerike: Bevare arealer som tar opp CO2 er 3-4 ganger så viktig for det globale klimaet som våre direkte utslipp.

Bilder: Ringerike kommune + Besteforeldrenes klimaaksjon

Hvorfor bry seg om naturmangfold?

- Økosystemtjenester

Hvorfor bry seg om naturmangfold?

- Økosystemtjenester
 - **F.eks. pollinering av matplanter, vann- og luftrensning, flomreduksjon, trevirke, medisin og teknologi**

Hvorfor bry seg om naturmangfold?

- Økosystemtjenester
 - F.eks. pollinering av matplanter, vann- og luftrensning, flomreduksjon, trevirke, medisin og teknologi

Tolypocladium inflatum

cyclosporin

Venstre foto: Richard Tehan (gbif.org).
Høyre foto: <https://toku-e.com/cyclosporin-a-readymade-solution/>

Hvorfor bry seg om naturmangfold?

- Økosystemtjenester
 - F.eks. pollinering av matplanter, vann- og luftrensning, flomreduksjon, trevirke, medisin og teknologi
 - **Gratis, og ofte svært dyre å erstatte**

Foto: <https://laidbackgardener.blog/2019/05/18/no-bees-no-fruit/> (øverst); <https://asiangeo.com/environment/the-buzzkill/> (nederst)

- Økosystemtjenester
 - F.eks. pollinering av matplanter, vann- og luftrensning, flomreduksjon, trevirke, medisin og teknologi
 - **Gratis, og ofte svært dyre å erstatte**

Elvemusling

Hvorfor bry seg om naturmangfold?

- Økosystemtjenester
 - F.eks. pollinering av matplanter, vann- og luftrensning, flomreduksjon, trevirke, medisin og teknologi
 - **Gratis, og ofte svært dyre å erstatte**

Myr ved Ringkollen

- **Ringerike er kjent for sin natur**

- Ringerike er kjent for sin natur
- **Mange forekomster av sjeldne arter, naturtyper og geologiske former**

Ringeriksslørsopp

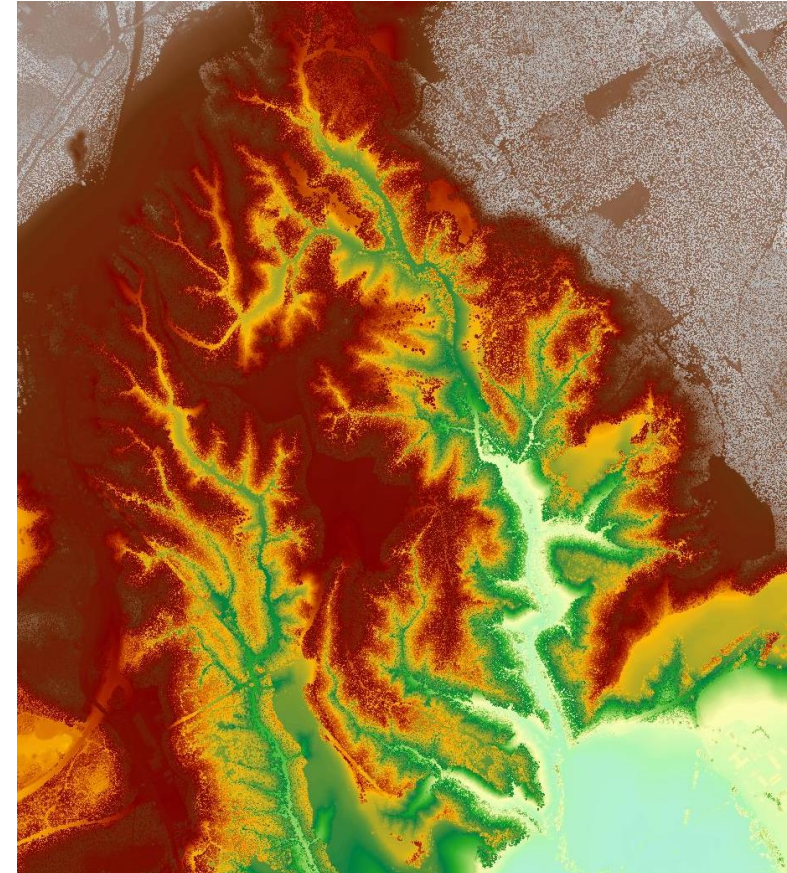
- Ringerike er kjent for sin natur
- **Mange forekomster av sjeldne arter, naturtyper og geologiske former**
 - **Artsrikt kulturlandskap,**

Artsrik slåttemark

- Ringerike er kjent for sin natur
- **Mange forekomster av sjeldne arter, naturtyper og geologiske former**
 - **Artsrikt kulturlandskap, ravinesystemer,**

Nymoen-Nærstad ravinesystem

- Ringerike er kjent for sin natur
- **Mange forekomster av sjeldne arter, naturtyper og geologiske former**
 - **Artsrikt kulturlandskap, ravinesystemer, gammel skog,**

Gadd og læger av gran i gammel skog

- Ringerike er kjent for sin natur
- **Mange forekomster av sjeldne arter, naturtyper og geologiske former**
 - **Artsrikt kulturlandskap, ravinesystemer, gammel skog, våtmarkssystemer**

Nordre Tyrifjorden våtmarkssystem

- Ringerike er kjent for sin natur
- **Mange forekomster av sjeldne arter, naturtyper og geologiske former**
 - **Artsrikt kulturlandskap, ravinesystemer, gammel skog, våtmarkssystemer og mye, mye mer**

- **Lokalt, nasjonalt og internasjonalt ansvar**
- **Til å være stolt av; - gjør oss attraktive!**

- Lokalt, nasjonalt og internasjonalt ansvar
 - **Rik sandfuruskog**

- Lokalt, nasjonalt og internasjonalt ansvar
 - Rik sandfurskog
 - **Ringerike et nasjonalt tyngdepunkt**

- Lokalt, nasjonalt og internasjonalt ansvar
 - Rik sandfurskog
 - Nasjonalt tyngdepunkt
 - **Hjem til blant annet mange spesialiserte sopparter**

Frygiaslørsopp (sterkt truet)

- Lokalt, nasjonalt og internasjonalt ansvar
 - Rik sandfurskog
 - Nasjonalt tyngdepunkt
 - Hjem til blant annet mange spesialiserte sopparter
 - **En naturtype under utbyggingspress**

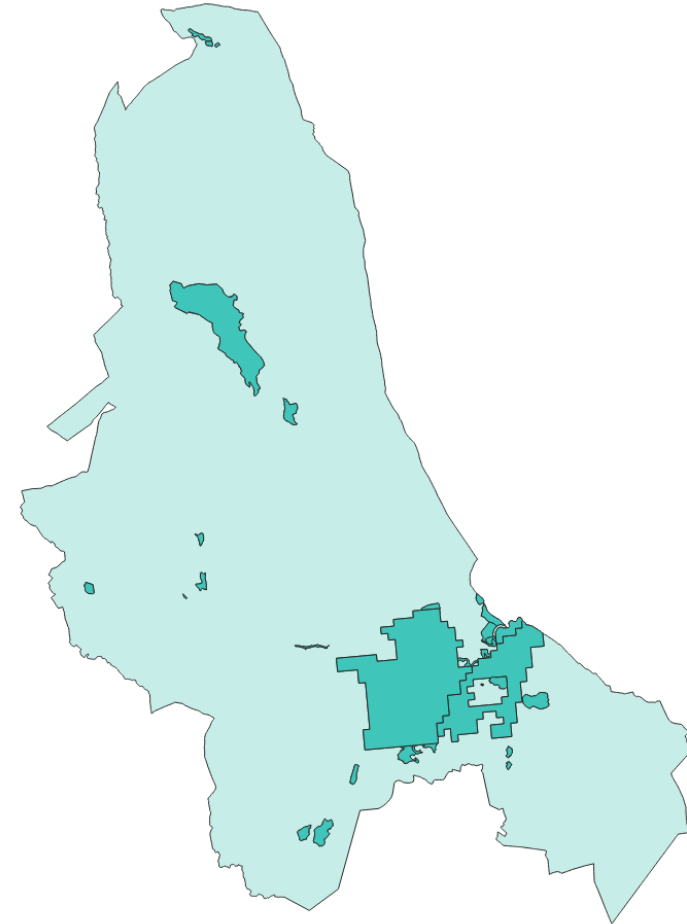
- Store kunnskapshull

Hva vet vi om naturen vår?

- Store kunnskapshull
- **Ringerike har et stort areal, og kart er ferskvare**

NiN dekningskart 2024. Mørk farge viser kartlagte områder (8%) etter gjeldende metodikk

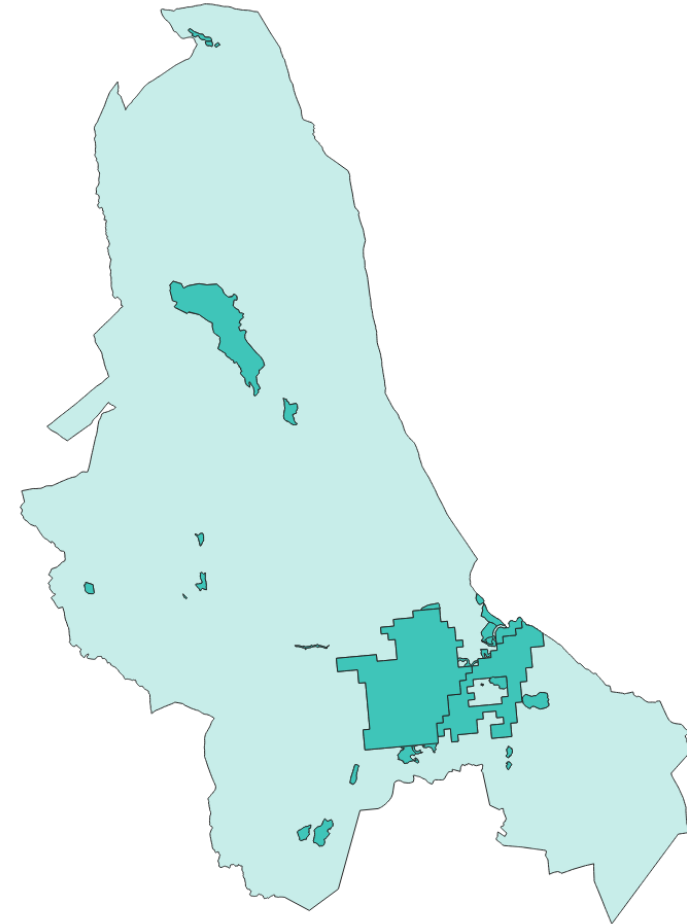
Foto: Thorstein Paulsen

Hva vet vi om naturen vår?

- Store kunnskapshull
- Ringerike har et stort areal, og kart er ferskvare
- **Et godt kunnskapsgrunnlag muliggjør forsvarlig og effektiv arealforvaltning**

NiN dekningskart 2024. Lys farge viser områder aldri kartlagt etter moderne metodikk

Foto: Thorstein Paulsen

Bakgrunn og forankring av kommunedelplan for naturmangfold

- Planstrategi 2020-2023: vedtatt at det skulle utarbeides en temaplan for naturmangfold, grøntområder og friluftsliv.
- Intensjonen med denne planen ble senere besluttet å i stedet ivaretas dels gjennom:
 - pågående revidering av kommuneplanens arealdel
 - en handlingsplan for friluftsliv
 - utarbeide en kommunedelplan for naturmangfold.
- Støtte til utarbeidelsen er innvilget fra Miljødirektoratet (kr 175 000kr)
- Sak 29/24 i dag gjelder oppstart av utarbeidelse av en kommunedelplan for naturmangfold og forslag til at planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn

Kommunedelplanen for naturmangfold skal gi økt måloppnåelse innen mål i kommuneplanens samfunnsdel

- *Hovedmål 4.1:* Ringerike kommune tar vare på naturmangfold, økosystemer, friluftslivsområder og landskap gjennom bærekraftig bruk og vern.
- *Delmål 4.1.1:* Ringerike har en bærekraftig forvaltning av naturmangfold, økosystemer, leveområder for truede arter, friluftsområder og landskap.
- *Delmål 4.1.4:* Ringerike har et rikt og mangfoldig kulturlandskap.
- *Delmål 4.7.3:* Våtmarker, myrer, elvebredder og skog som kan dempe effektene av klimaendringer tas vare på

Framdriftsplan kommunedelplan naturmangfold

Aktivitet / oppgave	2023				2024				2025
	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv
Innvilget søknad om tilskudd									
Arbeid med forberedelser og kunnskapsgrunnlag for planen (inkl. naturtypekartlegging)									
Oppstart styringsgruppe og prosjektgruppe									
Politisk sak – oppstart og forslag til planprogram									
Høring og offentlig ettersyn – oppstart og planprogram									
Politisk sak – fastsette planprogram									
Innspill fra eksterne ressurspersoner									
Utredninger og utarbeide planforslag									
Politisk sak 1. gangsbehandling									
Høring og offentlig ettersyn (6 uker)									
Behandling av uttalelser og evt. endringer i planforslag									
Politisk sak – vedtak av plan									
Avslutning av prosjektet/rapportering									

- Grå ruter markerer politiske milepæler
- **Hovedutvalget for miljø- og arealforvaltning (HMA)** får saker som omhandler kommunedelplan for naturmangfold til behandling, og innstiller til formannskapet. Muntlige orienteringer underveis.
- **Formannskapet:** fatter vedtak om å sende forslag til planprogram og planforslag på høring og offentlig ettersyn. Ved sluttbehandling av planen gir formannskapet innstilling til endelig vedtak i kommunestyret.
- **Kommunestyret:** fastsette planprogrammet og vedta kommunedelplan for naturmangfold.

- **Forslag til prioriterte tiltak for å styrke kunnskapsgrunnlaget om naturverdier i kommunen**
 - Arts- og naturtypekartlegging
 - Samle upublisert informasjon fra tidligere kartlegginger
 - Utvikle og oppdatere kartverktøy som forenkler eksisterende data om naturmangfold

- **Forslag til prioriterte tiltak for å ivareta naturmangfold**
 - Forbedre bruken av kunnskapsgrunnlaget i arealplanleggingen
 - Foreslå metoder for å informere innbyggere om naturen vår
 - Foreslå tiltak for å redusere tap av verdifull natur som følge av skogdrift
 - Forbedre forvaltningen av grønt- og naturområder på både kommunale og private eiendommer
 - Tilrettelegge for aktive tiltak som skjøtsel, naturrestaurering og fjerning av fremmede arter
 - Foreslå tiltak som øker synergien mellom naturmangfold, andre miljøhensyn og friluftsliv

Takk for oppmerksomheten!

RINGERIKE
nærmest det meste

RINGERIKE
KOMMUNE